

ODRŮDY JARNÍHO JEČMENE A SUCHÝ ROK 2007

Ladislav ČERNÝ, Martin HÁJEK

Česká zemědělská univerzita v Praze

Volba odrůdy u jarních ječmenů je vázána na zpracovatelský průmysl. Mezi mnoha odrůdami registrovaných v ČR a zapsaných v evropském katalogu je skutečně pěstováno do deseti odrůd. Odrůdy byly vybrány předními pivovary a sladovny dle vhodnosti k výrobě jednotlivých sladů a následně piv. Odrůdy se dělí na vhodná pro Evropský tip piv (vysoký obsah alkoholu a nízký zbytkový extrakt) a odrůdy vhodné pro výrobu ležáků Českého typu – plná piva (nižší obsah alkoholu a vysoký zbytkový extrakt). K těmto požadavkům se přizpůsobila i odrůdová skladba.

V Evropě vyrábí a obchoduje se sladem několik nadnárodních firem. K tomu vstupují do hry regionální sladovny nebo seskupení několika sladoven. Tomu odpovídá i poptávka po jednotlivých odrůdách. V ČR je největší skupinou francouzská firma Soufflet. Na Slovensku je dominantní firmou Heineken. Částečně se pěstují i odrůdy vykupované v SRN. Dále se obchodem s ječmenem zabývají velké celky jako je Agrofert a Agropol. To dává základ zdravé konkurence a dobré zpeněžení jarního sladovnického zrna. Předpokládaná cena pro sklizeň pro rok 2008 je 250- 270 EUR. To by znamenalo ustálení ceny na úrovni 6000 – 7500 Kč/t.

Jistotou pěstování pro budoucí sezonu v ČR jsou odrůdy Jersey, Prestige, Sebastian, Bojos, Maz, Tolar, Xanadu a Diplom. Z toho pro Plzeňský Prazdroj bude 30 % Diplomu, 30 % Malzu, 30 % Bojos, zbytek jsou testované odrůdy. V SR jsou preferovány odrůdy

Z pohledu pěstitele při srovnání s ostatními plodinami je odrůdová skladba velmi úzká. Po dva roky se v našich pokusech představují přední pěstované odrůdy i nadějně novinky, které se snaží nalézt místo mezi preferovanými odrůdami.

Do našeho pokusu bylo zařazeno 18 odrůd. Pokus byl založen v suché oblasti pozemcích Školního statku v Lánech na pokusné stanici ČZU v Červeném Újezdě (cca 10 km za Ruzyňským letištěm). Odrůdy byly vysety 13.3.2007 čtyřmetrovou secí kombinací. Odrůdy se pěstovaly v jedné variantě bez regulátorů růstu a fungicidní ochrany. Druhá část byla ošetřena 17.5.2007 Archer Top 0,8 l/ha a 30.5. Amistar + Artea 0,6+0,4 l/ha. Obě varianty byly hnojeny dávkou 90 kg N/ha s předpokladem dlouhé vegetační doby a vysokého výnosu. Při suchém průběhu počasí nebyl ani jeden z těchto předpokladů naplněn. Přesto se v pokusech projevil vliv odrůdy na suché počasí.

Nejvýnosnější odrůdy v suchém roce 2007

+ 2x fungicid		bez fungicidů	
Odrůda	Výnos t/ha	Odrůda	Výnos t/ha
Aksamit	4,37	Blaník	4,01
Radegast	4,15	Xanadu	3,97
Poet	4,12	Poet	3,68
Prestige	4,09	Prestige	3,67

V roce 2007 byly odrůdy vystaveny extrémnímu průběhu počasí a bylo možné si vybrat odrůdu do suchých oblastí jako Znojensko, Žatecko, Slánsko, Břeclavsko atd. Zajímavostí je vliv fungicidní ochrany na výnos i v suchém roce dodané fungicidy zvyšovaly výnos a to v průměru u všech odrůd o 0,36 t/ha. Nejvyšší výnos při dvojí fungicidní ochraně měla odrůda Aksamit, která je ve zkouškách v plzeňském pivovaru a bude pro rok 2008 vykupována v omezeném množství. Z preferovaných odrůd nejlépe obstála odrůda Prestige, která je druhou nejpěstovanější odrůdou v ČR. Při ošetření fungici-

dy i bez ošetření měla vždy čtvrtý nejvyšší výnos zrna.

Z pohledu výnosu překvapivě dopadla odrůda Xanadu u které byl rozdíl mezi ošetřenou variantou fungicidy a neošetřenou variantou jen 90 kg. Tato odrůda velmi bujně odnožuje a je nutné ji vysévat řídkými výsevy (ne pod 400 zrn/m²). Odrůda HE 9448 je novošlechtělec firmy Limagrain. Hnojení 90 kg N/ha v suchých oblastech je rizikové. Obsah N-látek v našem pokusu byl od 1 % do 15,2 %. Dávka N v suchých oblastech by měla být do 70 kg N/ha a to před setím. Důležitou součástí pěstitelské technologie v suchých oblastech jsou listová hnoji-

va, která by měla být aplikována dle rozborů rostlin v době odnožování a sloupkování. Pozdější aplikace zvyšují obsah N-látek v zrnu.

V roce 2006 byly založeny podobné pokusy na hodnocení jednotlivých odrůd s ohledem na výsevky. V „normálním“ roce 2006 bylo zařazeno 5 odrůd a to Auriga, Bojos, Jersey, Malz a Sebastian.

Průměrné hodnocení odrůd v roce 2007

Odrůda	Výnos t/ha
HE 9448	4,02
Xanadu	3,94
Aksamit	3,92
Blaník	3,91
Poet	3,90

Průměrné hodnocení odrůd v roce 2006

Odrůda	Výnos t/ha
Sebastian	7,60
Bojos	7,38
Auriga	7,36
Malz	7,09
Jersey	6,96

V roce 2006 byla situace úplně jiná. Výnosy byly kolem 7 t/ha při dávce hnojení 90 kg N/ha. Obsah N-látek byl 10,5 % do 11,3 %. Nejvýnosnější odrůdou byl Sebastian, který nám v komplexní pěstitelské technologii dlouhodobě v naší lokalitě propadá. Jeho místo je úrodných oblastech Polabí a Hané, kde dosahuje rekordních výnosů a optimální sladovnické kvality. Odrůda Bojos, vykupovaná v Plzni, dosáhla druhého nejvyššího výnosu. V roce 2007 byla při ošetření fungicidy v první třetině zkoušených odrůd.

Závěr

- Všechny preferované odrůdy mají vysoký výnosový potenciál.
- V suchých oblastech nejlépe pěstovat Xanadu a Prestige.
- Dávku N v suchých oblastech nedávat přes 70 kg N/ha a doplnit listovou výživou.

Kontaktní adresa

Ing. Ladislav Černý, Katedra rostlinné výroby, Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 – Suchbát, tel.: 224382533, e-mail: CernyL@af.czu.cz